

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Decreta Provinciae Mediolanensis Svb B. Carolo Borromeo, Cardinale
Archiepiscopo, Diuersis temporibus in sex Concilijs, totidemq[ue]
voluminibus edita

Speciano, Cesare

Brixiae, 1603

Tit. V. De Ivreivrando.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10553

DE PROCURATORIBVS. Tit. IIII.

Qui à fori Ecclesiastici auditorio arceantur, & eius ministri,
à quibus caueant. Cap. I.

PROCURATOR, qui causam iniquā in foro Ecclesiastico scien-
defenderit: qui ve quicquam negauerit, quod Verum scierit
fori Ecclesiastici auditorio, aditue interdicitur, nisi is le-
gitimè se purgarit. Qui præterea in publico concubinato
aut adulterio viuunt, alijq; publicè criminosi, à foro Epi-
scopali ita arceantur, vt nec Notarij, nec Procuratoris
nec Aduocati officium, ne in vllò quidem causarum genere, gerant. Inferio-
res quoque ministri in Christiana Vita officijs contineantur: curentq; Epi-
scopi, vt à ganeis, à meretricibus, à ludo cuiusuis generis, ab improbatis que-
stibus abtineant, ne blasphemii sint, nec vitæ moribus reprehendendis, /
quos deliquisse, compertum erit, in eos animaduertatur.

DE IURE IVRANDO. Tit. V.

Iuramentum à curato præstandum. Cap. I.

QUICUNQUE Parochiali Ecclesie præficiendus erit, is primum
Episcopo, vt iam in nonnullis huius provincie Ecclesijs consue-
tudo est, iuret se Sancte Sedi Apostolicæ, & Episcopo, eiusq;
item successoribus obedientem fore.

Tum præterea se ad Tridentini Concilij præscriptam rationem, residentem
in Ecclesia futurum, quam obtinuerit.

Tum iura etiam illius Ecclesie se pro viribus conseruaturum, ac defensu-
rum esse.

Bona denique eiusdem se absque legitima auctoritate non alienaturum;
que verò antea ab ijs, qui illius curam gesserunt, iniuste, vel vendita, vel alio
quouis modo alienata sunt, ea, quantum in se est, recuperaturum.

Iuramentum, ab obtinentibus dignitatem, vel Canonicatum
præstandum. Cap. II.

EGO N per hæc Sancta Dei Euangelia iuro, me, neque precibus, neque
pretio, neque alia ratione egisse, aut aliàs curasse, quominus hoc experi-
mentum in mei approbatione ad exercendum officium meæ dignitatis, vel
Canonicatus, integrè, fideliterq; fieret; sic me Deus adiuuet, & hæc Sancta
Dei Euangelia.

Iura-

Iuramentum punctatoris. Cap: I I I.

EGo N. punctatoris officium, quod suscepi, per hæc Sancta Dei Evangelia iuratus, sanctè promitto, ac spondeo, me fideliter, & sincerè, quantum in me est, executurum. Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Evangelia.

Iuramento aliter præstito non obstante, quæ nihilominus ad Episcopum per Canonicos deferantur. Cap. IIII.

Quo iureiurando Canonici, etiam ex statutis, & constitutionibus Ecclesiæ probatis inter se obstructi, aliave ratione spondent, se nihil quicquid, quod in capitulari, Canonicali ve conuentu agitur patefacturos, aut diuulgaturos esse, decernimus, atque declaramus, eo non obstructum, aut impeditum quemquam esse, quominus ad Episcopum deferat, si quæ, vel capituli, vel Canoniorum, aliorum ve, qui de eapitulo sunt, errata sint; que ve emendationem, correctionem ve desiderent, atque adeo quæcunque eo de genere sibi pateferi, denuntiari ve ille iusserit; tum etiam si que alia ab eodem sciri, cognosci ve expedierit, tum ea maxime, quæ nostris decretis ad Episcopum deferenda sunt.

Iuramentum, & alia quæ à testibus Synodalibus præstanda sunt. Cap. V.

c. Episco-
pus. 35.
1.6.

EGo N. testis synodalis à Reuerendissimo Episcopo nominatus, promitto, spondeo & iuro, quod amodo in antea, quicquid noui, aut audiui, aut postmodum inquisiturus sum, quod contra voluntatem Dei, & rectam Christianitatem in diæcesi, vel regione mihi commissa, factum sit, vel futurum erit, si in diebus meis euenerit, tantum, ut ad meam cognitionem quocumque modo, si sciuerò, aut indicatum fuerit mihi synodalem causam esse, et ad ministerium Reuerendissimi Episcopi pertinere, quod ego nec propter timorem, nec propter præmium, nec propter parentelam ullatenus celabo Reuerendissimo Episcopo, aut eius misso, cui hoc inquirere iusserit, quancumque ex hoc me interrogauerit, sic me Deus adiuuet, et hæc Sanctorum reliquæ.

Iurati testes hoc perpetuè meminerint, se non amore, non odio, non inuidia, non spe, non metu, non pæna, non præmio, non cognatione, non vlla denique re commoueri, aut impediri debere, quominus liberè, & integrè munus suum pro ratione infra præscripta, præstent: quo igitur tempore hoc munus gesserint personas discretas interrogando simpliciter, & de plano, absque vlla iurisdictione sollicitè inuestigent de omnibus, quæ Sanctæ memoriæ Dominus meus Cardinalis Borromæus luculenter notauit in Concilio Quarto Provinciali in titulo de testibus synodalibus, in quibus monitionibus tota reformatio Cleri sub compendio continetur.

Quid,

Quid, & quibus testibus Synodalibus suppeditandum sit. Cap. V I.

Ad diæcesanam Synodum testibus synodalibus venientibus, nihil neque sumptus, neque viatici contribuatur, nisi sint, qui diæcesanæ synodo interesse non debent, atque ijs quidem suppeditetur, ad præscriptam Prouincia libus testibus rationem.

Quando eidem victus necessaria impendenda. Cap. V I I.

Si testis synodalis à suo domicilio ad aliquem locum pro sui muneris functione inuestigaturus accesserit, victus expensa, viaticumq; ab ijs de tur, quorum causa venerit, ad idq; dandum Episcopus compellat.

Quando iuramenti relaxatio concedatur. Cap. V I I I.

Iusurandum sicut vinculum iniquitatis esse non debet; ita eius relaxatio, absolutiove æquum nullo modo est, vt cuiquam præiudicium afferat. Quamobrem ne cuiquam in posterum iusiurandi, quo astrictus est, relaxatio, absolutiove vnquam detur; nisi ad agendum tantum, aliàs ex Sacrorum Canonum præscripto, at verò nullo modo, ad excipiendum, ac præterea, ne ad agendum quidem, posteaquam quis periurium admisit, à quo crimine Episcopus absoluat neminem.

Qualiter Episcopi, & alij prælati iurent. Cap. I X.

Quod ab Episcopis, prælatiue ob dignitatem, qua præcellunt ex instituto fieri decet, vt manu ad pectus admota, si quando oportet iusiurandum præstent, id sanè vbique & semper, ita ritè seruent, nisi causæ grauitas, prout iure cautum est aliter postulat.

Qualiter alij inferiores iurent. Cap. X.

Reliqui autem Ecclesiastici homines, ut pote clerici inferiorum ordinum Subdiaconi, Diaconi, & Presbyteri si iurare necesse habent, id tactis sacris literis agant. In causis porò leuibus, vbi opus est, iurent, manu scilicet pectori admota, si modò superior præsens non adest, quo præsentem, contra tactis scripturis, iusiurandum præstent.

DE POSTVLANDO. Tit. V I.

Qui foro Episcopali asciscuntur qualiter iurabunt, idemque in laicorum causis præstari hortatur. Cap. I.

AVSIDICI, aduocati, fiscales, ad causas in foro Episcopi ne adhibeantur, priusquam iureiurando Episcopo se obstrinxerint; se nullam causam suscepturos, quam à iustitia, & æquitate alienam existimauerit.

Hortamur etiam Pretorem, & alios Magistratus, ut idem in laicorum causis seruandum curent.

Propositis, sed non tactis Euangelij Episcopus iurat. c. ult. de iura. calū. glo. in c. testimonium 11. q. 1. in ver. iureiurando.